

ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ОДИТА В ЗАЩИТА НА ОБЩЕСТВЕНИЯ ИНТЕРЕС: ФОКУС ВЪРХУ ПРОФЕСИОНАЛНИЯ СКЕПТИЦИЗЪМ, КОНТРОЛА ВЪРХУ КАЧЕСТВОТО И ОДИТА НА ГРУПИ

Megan Zietsman

член на Съвета по международни одиторски стандарти и стандарти за изразяване на сигурност (IAASB) и председател на работните групи по въпросите на одита на групи и подобренията

Качеството на одита е в сърцевината на работата на Съвета по международни одиторски стандарти и стандарти за изразяване на сигурност (IAASB) в ролята му на глобален орган за изготвяне и въвеждане на одиторски стандарти. Качественият одит носи ползи за множество заинтересовани страни във веригата на финансовото отчитане, в частност за инвеститорите, които използват финансовия отчет и одиторския доклад като база за вземане на инвестиционни решения.

Като част от усилията си за повишаване качеството на одита, Съветът по международни одиторски стандарти и стандарти за изразяване на сигурност (IAASB) очаква да получи информация по въпроси, свързани с темите за професионалния скептицизъм, контрола върху качеството и одита на групи. Поканата за предоставяне на коментари на Съвета по международни одиторски стандарти и стандарти за изразяване на сигурност (IAASB) *Повишаване качеството на одита в защита на обществения интерес: фокус върху професионалния скептицизъм, контрола върху качеството и одита на групи* представя коментарите на Съвета по международни одиторски стандарти и стандарти за изразяване на сигурност (IAASB) по редица въпроси и опасения, изказвани във връзка с трите теми, като набелязва възможни действия по отношение изготвянето и въвеждането на стандартите, които биха могли да бъдат предприети.

С оглед адресиране потребностите на широк кръг заинтересовани страни Съветът по международни одиторски стандарти и стандарти за изразяване на сигурност (IAASB) се е ангажирал да поддържа Международни одиторски стандарти (International Standard on Auditing (ISA) пригодни за изпълнение на поставените цели и да оказва съдействие на одиторите да реагират по подходящ начин на предизвикателствата на една среда, която еволюира и става все по-сложна. Съветът по международни одиторски стандарти и стандарти за изразяване на сигурност (IAASB) счита, че е от съществено значение да бъде постигнат правилният баланс в стандартите посредством както насърчаване на одит, изискващ интензивен мисловен процес, така и запазване на базиран на принципи подход, по начин, позволяващ стандартите да продължат да бъдат подходящи за използване при най-различни обстоятелства.

Съветът по международни одиторски стандарти и стандарти за изразяване на сигурност (IAASB) е идентифицирал следните важни от гледна точка на обществения интерес въпроси, които да насочват неговите усилия:

- *подкрепа за подходящо независима и поставяща под съмнение съответните твърдения скептична мисловна нагласа на одитора;*
- *разширено документиране на одиторските преценки;*
- *запазване на целевата пригодност на МОС;*
- *насърчаване на активно управление на качеството на ниво фирма и ниво ангажимент;*
- *проучване на прозрачността и нейната роля за качеството на одита;*
- *по-голямо фокусиране върху фирмите (включително мрежите от фирми) и техните дейности по вътрешен и външен мониторинг и отстраняване на нередностите;*
- *подчертаване на необходимостта от надеждни комуникации и взаимодействия по време на одита.*

Професионален скептицизъм

Професионалният скептицизъм е ключов за качествения одит и е съществен от гледна точка на всички аспекти на одита – от планирането и оценката на риска до критичното оценяване на одиторските доказателства при формиране на заключенията на одитора. Съветът по международни одиторски стандарти и стандарти за изразяване на сигурност (IAASB) проучва въпроса какво може да бъде направено, за да се подчертае отново важната роля на професионалния скептицизъм при одита на финансовия отчет. Съветът по международни одиторски стандарти и стандарти за изразяване на сигурност (IAASB) работи съвместно и със Съвета по международни стандарти за образование по счетоводство и Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители с оглед прилагане на по-цялостен подход, насърчаващ критичната мисловна нагласа на одиторите, доколкото международните стандарти на тези съвети също съдържат концепции, които оказват влияние върху подходящото упражняване на професионалния скептицизъм.

Укрепване на стандартите, адресиращи контрола върху качеството

Стандартът за контрол върху качеството на Съвета по международни одиторски стандарти и стандарти за изразяване на сигурност (IAASB), Международен стандарт за контрол върху качеството (МСКК) 1, *Контрол върху качеството за фирми, които извършват одити и прегледи на финансови отчети и други ангажименти за изразяване на сигурност и свързани по съдържание услуги*, осигурява фундамента за подхода спрямо контрола върху качеството по отношение на фирми от всякакъв калибър. Ефикасната система за контрол върху качеството подкрепя последователното качество на всички услуги, които фирмата предоставя, и представлява важен компонент на

качеството на одита. МСКК 1 се допълва от МОС 220, *Контрол върху качеството на одита на финансови отчети*, който разглежда контрола върху качеството на ниво ангажимент при одит на финансови отчети. В допълнение към разглеждането на подход спрямо контрола върху качеството, акцентиращ върху отговорността на ръководителите на фирмата за по-активен, адаптивен и надежден отговор на управление на риска във връзка с качеството, Съветът по международни одиторски стандарти и стандарти за изразяване на сигурност (IAASB) обмисля как да адресира редица въпроси, отнасящи се до контрола върху качеството, както на ниво фирма, така и на ниво ангажимент, включително:

- На ниво фирма, засилване на фокуса върху важното значение и необходимостта от ефикасно лидерство във фирмата, както и значението на фирмената култура и стратегия.
- На ниво фирма и на ниво ангажимент:
 - ясно излагане на функциите и отговорностите на ръководството на фирмата и на съдружника, отговорен за ангажимента;
 - разглеждане на тенденции в отчитането с цел прозрачност на ниво фирма и на ниво ангажимент и обмисляне дали и как стандартите следва или биха могли да изискват подобно отчитане;
 - разглеждане на въпроса дали е необходимо стандартите да адресират по-конкретно еволюиращите структури на фирмата и на екипа по ангажимента (например центрове за споделено обслужване или споразумения за възлагане изпълнението на определени услуги на външен изпълнител);
 - разглеждане на основанието за уповаване във фирмената система за контрол върху качеството, както и уповаването от страна на фирмата в политиките и процедурите на ниво мрежа от фирми;
 - дали изискванията, адресиращи политиките и процедурите, свързани с текущото наблюдение и с отстраняване на нередностите, трябва да бъдат укрепени особено с оглед адресиране на разследванията и предприемането на действия въз основа на констатациите от външните инспекции;
 - дали обхватът на ангажименти, за които се изисква преглед за контрол върху качеството на ангажимента, следва да се разшири и дали ролята и отговорностите на лицето, извършващо преглед за контрол върху качеството на ангажимента, трябва да бъдат укрепени.

Укрепване на стандартите, адресиращи одита на групи

Одитът на групи става все по-сложен с еволюирането на средата и с големите предизвикателства при одита на предприятията. Макар всички МОС да са приложими при ангажимент за одит на група, Съветът по международни одиторски стандарти и стандарти за изразяване на сигурност (IAASB) обмисля въпроса дали е необходимо да бъдат направени промени в стандартите, издавани

от Съвета, фокусирайки се върху одита на групи, МОС 600, *Конкретни съображения – одити на финансови отчети на група (включително ползване работата на одитори на компоненти)*. Опасенията във връзка със способността стандартът да бъде прилаган ефикасно по отношение на широката гама от групови структури, която съществува понастоящем и която ще продължи да еволюира, може да доведе до това Съветът по международни одиторски стандарти и стандарти за изразяване на сигурност (IAASB) да разгледа въпроса как стандартът да стане по-гъвкав и дали един подход „отгоре – надолу” спрямо проектирането на одита на групи би бил по-целесъобразен и би повишил качеството на одита на групи.

- Идентифицирани са специфични опасения, отнасящи се до предизвикателствата при одита на групи, като те включват разглеждането на това, което би могло да бъде направено с цел адресиране на:
- приемането и продължаването на одита на група, в частност дали може да са налице въпроси, свързани със способността да се осигури достъп до ръководството или информацията, необходима за извършване на одита;
- еволюиращите структури на групи, включително увеличаващото се използване на центрове за споделено обслужване и сложни системи на информационни технологии;
- ситуациите, при които съдружниците, отговорни за ангажимента, не се намират на мястото, в което се извършва голямата част от одиторската работа и начините, по които те биха могли да демонстрират подходящо ръководство, контрол, изпълнение и преглед на извършената работа;
- достатъчна степен на участие на екипа за ангажимент за група в груповия одит, включително в работата, извършвана от одиторите на компоненти;
- подходящата и ефикасна комуникация между екипа за ангажимент за група и одитора на компонента;
- как концепцията за ниво на същественост на компонента се прилага при одита на групата;
- необходимото работно усилие от одиторите на компоненти, включително обмисляне на въпроса дали са необходими по-целенасочени изисквания или указания за одиторите на компоненти.

Провеждане на обществено допитване по тези въпроси

Съветът по международни одиторски стандарти и стандарти за изразяване на сигурност (IAASB) би искал да се запознае с мнението на всички заинтересовани страни. В допълнение към Поканата за предоставяне на коментари Съветът по международни одиторски стандарти и стандарти за изразяване на сигурност (IAASB) публикува съпътстващ документ, *Общ преглед на Поканата за предоставяне на коментари*, обобщаващ ключовите области, които Съветът по международни одиторски стандарти и стандарти за изразяване

на сигурност (IAASB) проучва и насоките на действие, които биха могли да бъдат възприети. Респондентите могат да коментират и двата документа; общият преглед обаче е насочен към потребителите на финансови отчети, съставителите, одитните комитети и организациите, представляващи тези групи.

Съветът по международни одиторски стандарти и стандарти за изразяване на сигурност (IAASB) очаква да получи информация от заинтересованите страни по редица въпроси, включително вижданията им относно:

- дали са идентифицирани правилните въпроси и дали има и други въпроси, които трябва да бъдат разгледани;
- възможните причини за идентифицираните въпроси;
- необходимите промени в стандартите, включително виждания относно евентуалните действия на Съвета по международни одиторски стандарти и стандарти за изразяване на сигурност (IAASB), описани в Поканата за предоставяне на коментари.

Съветът по международни одиторски стандарти и стандарти за изразяване на сигурност (IAASB) насърчава всички заинтересовани страни да предоставят становищата си, тъй като това ще помогне на Съвета по международни одиторски стандарти и стандарти за изразяване на сигурност (IAASB) при идентифицирането на най-подходящите мерки във връзка с изготвянето и въвеждането на стандарти или други подходящи действия. Крайният срок за представяне на становищата във връзка с Поканата за предоставяне на коментари и Общия преглед е **16 май 2016 г.** Моля, вижте [Фокус върху качеството на одита](#) с оглед да си осигурите достъп до друга информация относно качеството на одита и общественото допитване, включително модел, който може да бъде използван за събиране и обобщаване отговорите на въпросите, съдържащи се в Поканата за предоставяне на коментари, както и [видео материал](#), в който се прави преглед на ключовите елементи на Поканата за предоставяне на коментари.

***Megan Zietsman** става член на Съвета по международни одиторски стандарти и стандарти за изразяване на сигурност (IAASB) през януари 2014 г., като е номинирана от [Транснационалния комитет на одиторите](#). Г-жа Zietsman има повече от 26 години трудов стаж, започвайки в Deloitte в Южна Африка. Понастоящем тя е съдружник в мрежата професионални практики на Deloitte & Touche LLP в САЩ, където отговаря за ръководството на разработването и поддържането на одитни политики и насоки.*